

Nr 54.

Godkänd av första kammaren den 14 mars 1919.
Godkänd av andra kammaren den 14 mars 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m., dels ock tre i ämnet väckta motioner.

(Andra lagutskottets utlåtande nr 13.)

Till Konungen.

Genom en den 24 januari 1919 dagtecknad proposition, nr 39, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.

I samband med denna proposition har riksdagen till behandling förehått tre inom riksdagen i anledning av densamma väckta motioner.

Under åberopande av vad som anförts i riksdagens andra lagutskotts av riksdagen godkända utlåtande nr 13, varav ett tryckt exemplar härvid fogas, får riksdagen anmäla, att det i propositionen innefattade lagförslaget icke kunnat i oförändrat skick av riksdagen godkännas, men att riksdagen i anledning av samma proposition och de i ämnet väckta motionerna för sin del antagit följande

Lag

om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.

Häri genom förordnas som följer:

1 KAP. Om barnmorskedistrikt, barnmorskestyrelser och distriktsbarnmorskor.

1 §.

För tillgodoseende av barnaföderskors behov av förlossningshjälp skall riket vara indelat i barnmorskedistrikt, vart och ett med en fast anställd distriktsbarnmorska. Distriktsindelningen fastställs av medicinalstyrelsen.

Utan hinder av vad i denna lag stadgas äger medicinalstyrelsen medgiva, att stad så ock närbelägen mindre landskommun må undantagas från distriktsindelningen, under villkor, att staden eller landskommunen träffar avtal med tillräckligt antal i staden praktiserande barnmorskor, varigenom dessa mot ersättning av staden eller landskommunen, beräknad efter antalet utförda förrättningar, förplikta sig att enligt fastställd taxa betjäna barnaföderskor.

2 §.

Inom varje landstingsområde och i varje stad, som ingår i distriktsindelningen men ej deltagar i landsting, skall, på landstingets eller stadens bekostnad, finnas en barnmorskestyrelse, vilken skall hava till uppgift att handlägga ärenden rörande barnmorskeväsendet inom landstingsområdet eller staden.

Barnmorskestyrelse inom landstingsområde skall bestå av förste provinsialläkaren eller dennes ställföreträdare som självskriven ordförande samt två av landstinget för fem år i sänder utsedda ledamöter jämte enahanda antal för samma tid utsedda suppleanter.

Beträffande stad, som nyss nämnts, skall styrelsen bestå av vederbörande förste stadsläkare, stadsläkare eller dennes ställföreträdare som ordförande samt två av stadsfullmäktige för ovan angiven tid valda ledamöter jämte enahanda antal för samma tid utsedda suppleanter. På framställning av sådan stad äger Kungl. Maj:t medgiva den ändring av styrelsens sammansättning, som kan finnas påkallad.

Närmare bestämmelser i fråga om barnmorskestyrelsernas verksamhet utfärdas av Kungl. Maj:t.

3 §.

Distriktsbarnmorska tillsättes av barnmorskestyrelsen, sedan, efter inhämtande av vederbörande tjänsteläkares yttrande, den eller de till barnmorskedistriktet hörande kommuner avgivit sitt förord. Distriktsbarnmorska förordnas tills vidare med sex månaders ömsesidig uppsägningstid.

4 §.

Mom. 1. Distriktsbarnmorska skall i årlig lön åtnjuta minst åttahundra kronor jämte två ålderstillägg, vardera å etthundra kronor, efter fem och tio års väl vitsordad tjänstgöring ävensom därjämte antingen förses med tjänlig bostad, bestående av minst ett rum och kök jämte uthus och, där så lämpligen kan ske, planteringsland, samt nödigt bränsle eller ock erhålla ersättning för dessa naturaförmåner efter ortens pris, dock med minst tvåhundrafemtio kronor.

Distriktsbarnmorska skall tillika åtnjuta gottgörelse för alla för förlösningssbiträde erforderliga förbrukningsartiklar samt, där så lämpligen kan ske, kostnadsfritt tillhandahållas telefon.

Därest hinder för tjänstens behöriga uppehållande icke möter, skall distriktsbarnmorska äga rätt att åtnjuta semester under en tid av fjorton dagar årligen.

Mom. 2. Fråga angående utgörande och beskaffenhet av naturaförmåner ävensom rörande ersättning för sådan förmån skall i händelse av tvist hänskjutas till barnmorskestyrelsen, som härutinnan äger meddela beslut. Dylikt beslut må ej överklagas.

5 §.

Utöver den fasta avlöningen äger distriktsbarnmorska att för varje förrättning och rådfrågning undfå ersättning enligt taxa, som vid hennes antagande eller senare, jämlikt med henne träffat avtal, blivit av barnmorskestyrelsen fastställd. I taxan skall distriktsbarnmorska tillförsäkras fria resor till och från förrättningsstället.

Innan taxan fastställs, böra den eller de till barnmorskedistriktet hörande kommuner lämnas tillfälle att yttra sig i ärendet.

6 §.

De till distriktsbarnmorska jämlikt 4 § mom. 1 första stycket utgående avlöningsförmåner bestridas, med åtnjutande av bidrag, varom i 7 § sägs, av den eller de till distriktet hörande kommuner. Av dem till-

handahållas jämväl i 4 § mom. 1 andra stycket omförmälda gottgörelse för förbrukningsartiklar samt för telefon.

Medel, som erfordras för bestridande av i första stycket avsedda kostnader, utgöras efter enahanda grund, som för kommunalutskylder i allmänhet är eller kan vara föreskriven.

Höra till ett distrikt flera kommuner och kunna dessa ej enas om de belopp, med vilka de skola bidraga till i första stycket av denna paragraf avsedda kostnader, eller uppgå av dem beviljade belopp tillika med de bidrag, vilka enligt 7 § skola från staten och landstinget utgå, ej till den i 4 § stadgade minimiavlöning, skall vederbörande länsstyrelse efter barnmorskestyrelsens hörande bestämma varje kommuns andel.

7 §.

Till distriktsbarnmorskas årliga avlöning bidrager staten med tvåhundra kronor. Där distriktets kommun eller kommuner deltaga i landsting, bidrager detta med minst tvåhundra kronor för år räknat.

De till distriktsbarnmorska utgående ålderstilläggen bestridas av statsmedel.

8 §.

Vill kommun, som ingår i ett eller flera barnmorskedistrikt, dessutom på egen bekostnad hava särskild barnmorska fast anställd i sin tjänst eller träffa avtal med annan barnmorska att mot ersättning av kommunen för varje förrättning eller med visst årligt belopp betjäna barnaföderskor, skall det dock åligga kommunen att fullgöra den i 6 § stadgade skyldighet att bidraga till distriktsbarnmorskas avlönande. Är barnmorska, som i denna paragraf avses, fast anställd, skall hon åtnjuta den lön samt den ersättning och de förmåner i övrigt, vilka jämlikt 4 och 5 §§ tillkomma distriktsbarnmorska.

2 KAP. Om reservbarnmorskor.

9 §.

Inom varje landstingsområde och i varje stad, som ingår i distriktsindelningen men ej deltagar i landsting, skall, för fullgörande av distriktsbarnmorskornas åligganden under det de åtnjuta semester eller eljest förfall för dem föreligger, finnas erforderligt antal fast anställda reservbarnmorskor.

10 §.

Reservbarnmorska tillsättes för viss tid av barnmorskestyrelsen, som jämväl bestämmer den ort, där hon skall vara bosatt.

11 §.

Reservbarnmorska skall av vederbörande landsting eller stad åtnjuta lön med minst tvåhundra kronor om året.

Vid uppehållande av distriktsbarnmorskas tjänst äger reservbarnmorska tillika av landstinget eller staden uppbära dagavlöning med minst tre kronor jämte ersättning för resa till och från tjänstgöringsorten, varjämte hon därstädes skall av vederbörande distriktsbarnmorska eller, vid vakans, av den eller de till distriktet hörande kommuner förses med möblerat rum med värme och lyse. På nämnda kommuns eller kommuners bekostnad skall hon därjämte åtnjuta gottgörelse för alla för förlösningssbiträde erforderliga förbrukningsartiklar.

Utöver vad nu är sagt äger reservbarnmorska för varje förrättning och rådfrågning åtnjuta den ersättning och de förmåner i övrigt, vilka i den för tjänstgöringsdistriktet gällande taxa tillförsäkrats distriktsbarnmorska.

Denna lag, varigenom lagen den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska upphäves, träder i kraft den 1 januari 1920.

Härvid skola gälla följande

Övergångsbestämmelser.

1:o) De i 2 § avsedda barnmorskestyrelser skola vara utsedda före utgången av september månad 1919.

2:o) Där inom område, som enligt av medicinalstyrelsen enligt 1 § här ovan fastställd distriktsindelning skall utgöra ett barnmorskedistrikt, vid tiden för lagens ikraftträdande finnes av kommun fast anställd barnmorska, må med distriktsbarnmorskas anställande anstå, till dess tiden för tjänsteavtalet med förstnämnda barnmorska utgått eller hon blivit till distriktsbarnmorska antagen.

Finnas inom område, som förut sagts, vid nämnda tid flera av kommun fast anställda barnmorskor, vare enahanda anstånd medgivet,

till dess för en var av dessa barnmorskor tjänstetiden utgått eller den sist kvarstående av dem blivit till distriktsbarnmorska antagen.

3:o) Under mellantiden skall, då i distrikt med flera än en fast anställd barnmorska någon av barnmorskorna avgår, antingen hennes tjänst uppehållas av vikarie eller ock, där samtycke därtill lämnas av den eller de övriga barnmorskorna inom området i fråga ävensom av vederbörande kommun eller kommuner, de med tjänsten förenade åligganden fullgöras av den eller de övriga barnmorskorna.

4:o) Intill dess distriktsbarnmorsketjänsten tillsättes, skola den eller de inom området anställda barnmorskorna åtnjuta minst dem enligt hittills gällande lag tillkommande avlöning, varjämte av de bidrag, som jämlikt 7 § här ovan skola till varje distriktsbarnmorskas avlönande lämnas av staten och vederbörande landsting, ett belopp av tillhoppa fyrahundra kronor skall tillfalla den eller de anställda barnmorskorna. Finnas inom området ifråga två eller flera barnmorskor, verkställes fördelningen mellan dem av berörda bidrag utav barnmorskestyrelsen i förhållande till den en var av dem åliggande arbetsbörd.

Stockholm den 14 mars 1919.

Med undersåtlig vördnad.
